

Debat

DELTAG I DEBATTEN

Vi vil gerne høre din mening. Send et debatindlæg om lokale og regionale forhold til JP Aarhus på debat@jp.dk

Læs kravene på jp.dk/kontakt/debat

Der løber mere vand i åen – vi skal tilpasse os i tide

Skal oversvømmelser langs vandløbene undgås, skal der opbygges en så bred og fleksibel indsats som muligt.

Dorthe Selmer
vicekontorchef i Region Midtjylland og projektleder for Coast to Coast Climate Challenge

Stil dig et tilfældigt sted langs Gudenåens nederste del på en helt almindelig dag. Hvert minut, du står der, passerer omkring 2 mio. liter vand forbi dig. Det er den helt normale gennemstrømning i Gudenåen. I fremtiden kan det være 3 eller 4 mio. liter i minuttet. GEUS, De Nationale Geologiske

Undersøgelser for Danmark og Grønland, vurderer, at frem mod 2050 kan vi forvente mellem 50 og 100 pct. mere vand i danske vandløb under en spidsbelastning. F.eks. et vådt efterår med store mængder nedbør over lang tid.

Mere vand i vores åer og vandløb er ikke kun et fremtidsscenario. Opgørelser fra Meteorologisk Institut viser, at mængden af nedbør er vokset jævnt gennem de seneste 100 år. Desuden bidrager byernes fliser, asfalt og bebyggede arealer og landbrugets dræning også til at øge vandmængden.

Sammenholdt med, at Danmark i alt har omkring 65.000 km vandløb, og at over halvdelen af landet er opland til en å eller vandløb, gør det denne del af klimatilpas-

ningen til en stor og meget presserende opgave. Ikke mindst fordi vi ret beset ikke ved, hvad der venter. Klimaforandringerne er ikke statistiske, men snarere dynamiske og komplekse. Skal oversvømmelser langs vandløbene undgås, skal der opbygges en så bred og fleksibel indsats som muligt.

Derfor er det med god grund, at problemstillingerne omkring klimatilpasning af åer og vandløb er et afgørende element i Region Midtjyllands store klimaprojekt Coast to Coast Climate Challenge. Regionen rummer både Gudenåen og Storåen, som begge har omfattende problemer med vandmængder og oversvømmelser. Og i byer som Horsens og Randers, hvor det lokale udløb møder fjorden nær-

”

Selv om det er attraktivt at have åen i baghaven og bo lige ved vandkanten, eller det giver et godt udbytte at kunne dyrke jorden så tæt på vandet som muligt, er det måske ikke hensigtsmæssigt set i et større samfundsmæssigt perspektiv.

mest midt i byen, er de stigende vandmængder i vandløbene en latent trussel om oversvømmelse.

Som udgangspunkt har vi en stor teknisk værktøjskasse at trække på, og vi kan gøre meget for at begrænse problemer med høj vandstand og risikoen for oversvømmelse ad den vej. Men med de vandmængder, der er tale om, især omkring de store vandløb, kan de tekniske løsninger ikke stå alene. Hidtil har vi fokuseret på at tilpasse vandløbet til vores aktiviteter. I fremtiden kommer vi til at fokusere langt mere på at tilpasse samfundets aktiviteter til vandløbene.

Et vandløb er en helhed, og forebyggelse af problemer et sted på vandløbets strækning skal muligvis ske et helt andet sted. Måske kan borgerne i byen på den sidste del af en ås strækning undgå vand i kældrene, hvis landmændene i åens opland dyrker deres marker på en anden måde.

Og selv om det er attraktivt at have åen i baghaven og bo lige ved vandkanten, eller det giver et godt udbytte at kunne dyrke jorden så tæt på vandet som muligt, er det måske ikke hensigtsmæssigt set i et større samfundsmæssigt perspektiv.

Samtidig kan et forstærket fokus på klimatilpasningen langs åer og vandløb forbedre mulighederne for planter, fisk og dyr og dermed fremme den biodiversitet, som ellers er trængt mange steder.

Den tilgang kommer til at udfordre særinteresser. Ingen tvivl om det. Mange parter vil spørge sig selv, hvorfor det lige er dem, som skal tage opgaven og ansvaret på sig. Men udfordringen er ultimativ. Vi er nødt til at skabe den nødvendige plads til de fremtidige vandmængder i vores åer og vandløb, og vi skal gøre det i tide, så beredskabet er på plads, når der er brug for det.

For selv om vi måske ikke bryder os om tanken, så er vi i denne sammenhæng den lille. Skaber vi ikke den nødvendige plads til vandet, tager det selv, hvad det skal bruge. Men sender regningen videre.

Gudenåen har omfattende problemer med vandmængder og oversvømmelser, skriver Dorthe Selmer. ARKIVFOTO: CASPER DALHOFF

En misforstået klassekamp

Søren Stubkjær Pedersen
historiestuderende, Aarhus V

Bølgerne går stadig højt i kampen mellem arbejdere og akademikere. Djøferne påberåbes fortsat som djævlens børn på jord, og akademikere fremhæves i mange Facebook-debatter som den snyltende modpol til det hårdtarbejdende folk.

Frustrationerne er forståelige, for i takt med at flere akademikere er blevet ansat inden for det of-

fentlige, er der forsvundet flere såkaldte varme hænder, og vores sammensætning af politikere matcher langt fra befolkningen. Alt dette er vigtige problemer – det kan bare ikke koges ned til akademikere versus arbejdere.

For hvad er det helt præcist, forskellen er mellem en arbejder og en akademiker?

Nogle vil måske pege på lønnen. Det ville dog være det samme som at sige, at en smed ikke er en rigtig arbejder – smedes gennemsnitsløn

er nemlig højere end en gymnasie-lærers.

I stedet vil folk måske pege på graden af hårdt fysisk arbejde. Der er dog mange HK'ere, hvis arbejde matcher en akademikers i forhold til fysisk anstrengelse. Ekskluderer det HK fra arbejderbevægelsen?

Endelig er der usikkerheden på jobmarkedet. Mange håndværkere, og ikke mindst ufaglærte, trues kontinuerligt af billig udenlandsk arbejdskraft.

Til gengæld ender flere akademi-

kere i en tidsbegrænset ansættelse frem for en mere sikker fuldtidsstilling.

Man kunne fortsætte sammenligningen, hvis man ville, men pointen burde være tydelig. Det betyder selvfølgelig ikke, at der ikke er sociale forskelle her i landet. Som en akademiker født i en klassisk arbejderfamilie ser jeg ofte eksempler på forskellige kulturer, problemer og livsmål.

Det er desværre bare ikke så simpelt. Arbejderklassen er et virvar af

forskellige uddannelsesgrupper, indkomster og arbejdsopgaver – præcis ligesom akademikere svinger gevaldigt på lønningsstigen. Danmark står over for massive sociale problemer, som skal tages seriøst.

Det håber jeg, at vi kan samarbejde om på tværs af uddannelses-skæl – hvad enten man så er smed, kontorassistent eller historiker som mig.